bilimger.kz
Республикалық білім және ғылым порталы
https://bilimger.kz
ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі тіркелген — Куәлік нөмірі: ***KZ45VPY00102718***
2022

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Ұдайы өсудің түрлері

ЖАРИЯЛАНДЫ	СІЛТЕМЕ
17.05.2022	https://bilimger.kz/121249/

Бөлім: Бөлім 4. Әлеуметтік география 4.1 Халық географиясы
Педагогтің аты-жөні: Рахимжанова Табиғат
Күні:
Сыныбы: Қатысушылар саны: 14 Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы: Ұдайы өсудің түрлері
Оқу бағдарламасына сәйкес оқу мақсаты 8.4.1.2- дүниежүзі елдерін халықтың ұдайы өсу түрі бойынша жіктейді
Сабақтың мақсаты: Барлық оқушылар үшін:
Білім алушылар ұдайы өсудің абсолютті және салыстырмалы көрсеткіштерін есептеуді сипаттаумен танысады.
Көпшілік оқушылар үшін:
Білім алушылар ұдайы өсудің абсолютті және салыстырмалы көрсеткіштерін есептеуді біледі
Кейбір оқушылар үшін:
Білім алушылар ұдайы өсудің абсолютті және салыстырмалы көрсеткіштерін есептеуді сипаттап бере алады.
Құндылықтарға баулу: «Мәңгілік ел» жалпыұлттық идеясы бойынша «Жалпыға бірдей еңбек қоғамы» құндылығына баулу. Бұл арқылы оқушыларда шығармашылық және сын тұрғысынан ойлауы, функционалдық сауаттылығы, қарым-қатынас жасау қабілеті мен жауапкершілігі артады. Сонымен қатар өмір бойы оқуға, еңбеу етуге, Қазақстандық патриотизм және азаматтық жауапкершілікке деген дағдысы қалыптасады.
Сабақтың барысы:
Сабақ кезеңі/Уақыты Педагогтің іс-әрекеті Оқушының іс-әрекеті Бағалау Ресурстар
Сабақтың басы
Қызығушылықты ояту.
7 мин. (¥). Ұйымдастыру кезеңі:
1. Оқушылармен амандасу, түгендеу.
2. Ынтымақтастық атмосферасын қалыптастыру
Мақсаты: Оқушылар бір-біріне тілек білдіреді, тыңдау дағдыларын дамытуға

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

бағытталады, сондай-ақ барлық оқушылардың қатыстырылуы арқылы сабаққа белсенділігі артады.
Тиімділігі: Оқушылар бір-біріне тілек айту арқылы жақындасады, көңіл-күйін көтереді және бауырмалдығын оятады.. Оқулық, жұмыс дәптері

ДК экраны

Үй тапсырмасын пысықтау

Жаңа сабаққа кіріспе

«Стикер-дағы сұрақ»

Оқушылар-ды топтастыру
Үй тапсырма-сына байланысты стикерлар бойынша топтасады
«Видео көрсетілім» әдісі арқылы жаңа сабақты анықтау мақсатында ой қозғау сұрақтарын ұжымдық талқылау. оқушылар өз оймен бөліседі.

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

Оқушылар сұрақтарға жауап беріп, өзара ұжымдық талқылау жасағаннан кейін мұғалім оқушыларға сабақтың тақырыбы, мақсатымен таныстырады.

1 Демография дегеніміз не

2 Халық санағы дегеніміз не

3 Халық санағы бізге не үшін қажет

4 Халық санағын жүргізудің қандай әдістері бар

5 алғаш халық санағы қай аймақтарда жүргізілді

6 Нақты ұйымдастырылған халық санағы

7 Ағымдағы санақ

8 Демографиялық жарылыс дегеніміз не

9 Д.ж. халық саны көп 10ел

10 Д.ж. қанша халық бар

11 Қазақстан тәуелсіздің жылдарындағы халықтың өсу динамикасы қандай

12 Қазақстанда халық саны қанша

1-топ Африка

2-топ Еуропа

3-топ Америка

Видеодан не көрдіңдер

ия, өз ойларымызды ортаға салайық

Мақсаты: өткен сабақтағы функцияналдық білімдерін жаңа сабақпен байланыстыруға бағыттау

Тиімділігі: оқушының танымдық дағдысы артады.

Саралау: Бұл жерде саралаудың «Диалог » тәсілі қолданылады

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

Мақсаты: Жылдам әрі функционалды түрде сыни ойлануды дамыту.
Тиімділігі: оқушының танымдық дағдысы артады. Сонымен қатар оқушыға сабақтың өмірмен байланысын көрсетеді және сабақтың тақырыбы мен мақсатын анықтауға мүмкіндік береді.
Саралау: Бұл жерде саралаудың «Диалог және қолдау көрсету» тәсілі көрінеді. Дұрыс мағынада жауап беруге бағыттау мақсатында кейбір оқушыларға ашық, жетелеуші сұрақтар қойылады

Өз ойын дұрыс мағынада білдіріп, талқылауға белсенділікпен қатысқан оқушыға «Жарайсың!» деген мадақтау сөзімен ынталандыру.
Сабақтың ортасы
Мағынаны ашу.
31 мин. Оқулықтағы жаңа сабақтың мәтінін оқуға тапсырма береді

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

«Kahoot» тақтасы платформа-сы
Білімдерін жинақтау, қорытынды-лау

Оқулықты оқып танысып шығады. Тірек сөздермен танысып, өз дәптерлеріне жазып алады.
Глоссарий
-Ұдайы өсу
-Абсолюттік демографиялық көрсеткіш
-Табиғи өсім
-Механикалық өсім
-Салыстырмалы демографиялық көрсеткіш
Топтық жұмыс Постер қорғау

Ұдайы өсу түрлерін ажыратып анықтайды
Африка тобы: Кесте бойынша Ұдайы өсудің дәстүрлі және өтпелі кезеңін анықтайды
Еуропа тобы: Тірек-сызба арқылы Ұдайы өсудің қазіргі кезеңін анықтайды
Америка тобы: Венн диаграммасы арқылы Ұдайы өсу түрлерін салыстырып ұқсастығы мен айырмашылығын анықтайды

1-тапсырма Жұптық жұмыс
Елдерді ұдайы өсу түрлері бойынша топтастырады

2-тапсырма Сынып жұмысы
Оқулықта тақырып соңында тапсырмада көрсетілген кестеде аймақ елдерінің табиғи өсімін есептеп, ұдайы өсудің қай түріне жататынын анықтап, салыстыру жасайды
3-тапсырма
«Дұрыс,бұрыс» тәсілі
5-тапсырма
«Дұрыс, бұрыс»
1 Ұдайы өсудің үш типі ажыратылады,олар дәстүрлі,өтпелі,қазіргі (дұрыс)
2 Ұдайы өсудің қазіргі кезеңі сақталған елдер Ангола, Танзания, Сенегал (бұрыс)
3Депопуляция халық санының күрт қысқаруы (дұрыс)
4Экономикасы дамыған елдерде табиғи өсім төмен болуы себебі отбасының ерте жоспарлануы (бұрыс)

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

5 Ұдайы өсудің өтпелі кезеңі сақталған елдер Франция,Германия, Чехия (бұрыс)
6Иммигранттар мен эмигранттар арасындағы айырма механикалық қозғалыс (дұрыс)
7 Туу мен өлімнің ара қатынасы салыстырмалы көрсеткіш болып табылады (бұрыс)
8 Ұдайы өсудің дәстүрлі түрі тек Африка елдеріне тән (дұрыс)
9 Халықтың ұдайы өсуінің 1000адамға шаққандағы коэффициенті абсолюттік демографиялық көрсеткіш болып табылады (бұрыс)
10. Адамзаттың үздіксіз жаңарып ауысып отыруын қамтамасыз ететін туу, өлім,табиғи өсу көрсеткіштерінің жиынтығы ұдайы өсу деп аталады (дұрыс)
Елдерді ұдай
Дескриптор: Жалпы — 3 балл
1.мәтін бойынша негізгі ұғымдарды анықтап танысады

Ұдайы өсу тән елдерді атап картадан көрсетеді

.Бағдаршам тәсілі арқылы топтар бір-бірін бағалайды
Дескриптор:
1. ұдайы өсу ерекшеліктерін айта алады
2. Ұдайы өсудің өтпелі,қазіргі заман түрлерінің ұқсастығымен айырмашылығын таба алады

жұптар бір-бірін бағалайды
Дескриптор: Жалпы — 9 балл
1. Елдерді ұдайы өсу түрлері бойынша топтастыра біледі

Дескриптор: Жалпы — 3 балл
1Аймақ елдерінің табиғи өсім көрсеткішін есептей алады
2 Ұдайы өсу типін анықтап, салыстыра алады

жалпы -10 балл Тақырыпқа байланысты интернет көздерін пайдаланып бөліп шығару мүшелерімен танысады.

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

ДК экраны
8-сынып оқулығы.
Жұмыс дәптерлері.
Слайд.

Сабақтың соңы
Ой толғаныс.
Рефлексия
7 мин. «Жетістік баспалдағы» әдісі. Мұғалім сабақты қорытынды-лау мақсатында оқушылар-дың сабаққа деген көзқарасын, рефлексия-сын тыңдайды.
Мақсаты: Оқушы алған білімін саралай білуге дағдыланады.
Тиімділігі: Тақырып бойынша оқушылардың пікірін анықтайды. Жинақталған деректердің құнды болуын қадағалайды.
Саралау: Бұл кезеңде саралаудың «Қорытын-ды» тәсілі көрінеді.

Үй тапсырмасы:
1 Ұдайы өсу түрлері бойынша елдерді кескін картаға белгілеу.
2. Эссе «Халық санының өсуі қоғам дамуының көрсеткіші бола алама?»

Саралау. Сіз қандай тәсілмен көбірек қолдау көрсетпексіз? Сіз қабілетті оқушылардың алдына қандай тапсырмалар қоясыз? Бағалау. Сіз оқушылардың материалды игеру деңгейін қалай тексеруді жоспарлап отырсыз? Денсаулық және қауіпсіздік техникасын сақтау

«Диалог және қолдау көрсету», «Тапсырма», «Жіктеу».

Саралау тапсырмаларды іріктеуді, белгілі бір оқушыдан күтілетін нәтижені, оқушыға жеке қолдау көрсетуде, оқу материалы мен ресурстарды оқушылардың жеке қабілеттерін ескере отырып әзірлеуді қамтиды. «Мадақтау сөзі» әдісі Денсаулық сақтау технологиялары.
Сабақта сергіту жаттығулары мен белсенді жұмыс түрлерін қолданамын.
Осы сабақта қолданылатын
Қауіпсіздік техникасы ережелерінің тармақтары орындалады.
Жалпы бағалау
Сабақтың қандай екі аспектісі жақсы өтті? Оқыту туралы да, сабақ беру туралы да ойланыңыз.

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

1:

2:

Сабақты жақсартуға не жәрдемдесер еді? Оқыту туралы да, сабақ беру туралы да ойланыңыз.

1:

2:

Сабақ кезінде, сынып немесе жекелеген оқушылардың жетістіктері/қиыншылықтары туралы мен нені анықтадым? Келесі сабақтарда неге назар аудару керек?

1:

2:

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы**. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.